

Interreg

Sofinancira
EVROPSKA UNIJA
Sufinancira
EUROPSKA UNIJA

Slovenija – Hrvatska

I-PRODER

Interreg program Slovenija-Hrvatska 2021. – 2027.

Interreg program Slovenija – Hrvaška 2021 – 2027

SIHR00173 – I-PRODER

DEFINIRANJE DIONIKA I ODGOVORNOSTI

Isporučevina D.3.3.2

Dosežek D.3.3.2

Datum: 7.1.2026

Odgovorni partner: / *Odgovorni partner: Regionalna energetska agencija Sjever, Hrvatska*

Autor(i): / *Avtor(ji):*

MENEA – Valentina Mundar

REAS –Ilija Stipić, Denis Premec

Verzija: 4

Razina diseminacije: / *Raven diseminacije: Javno*

Tip: / *Vrsta: Dokument*

Izjava o sufinanciranju / *Izjava o sofinanciranju*

Izrada dokumenta podržana je projektom I-PRODER, kojeg sufinancira Europska unija u okviru INTERREG programa Slovenija – Hrvatska 2021. – 2027. /

Nastanek dokumenta je podprl projekt I-PRODER, ki ga sofinancira Evropska unija v okviru programa INTERREG Slovenija – Hrvaška 2021 – 2027.

Izjava o odricanju odgovornosti / *Izjava o zavrnitvi odgovornosti*

Sadržaj ovog dokumenta odražava isključivo mišljenje autora i ni na koji način ne odražava mišljenje Upravljačkih tijela programa i Europske unije. /

Vsebina tega dokumenta odraža izključno mnenje avtorja in nikakor ne odraža mnenja organov upravljanja programa in Evropske unije.

Sadržaj

1. Uvod	5
2. Ključni dionici	6
3. Analiza dionika	8
4. Definiranje odgovornosti	10
4.1. Nacionalni dionici	10
4.2. Centri/zavodi za socijalnu skrb, humanitarne i karitativne organizacije	10
4.3. Jedinice regionalne i lokalne samouprave	10
4.4. Pružatelji energetske i komunalnih usluga	11
4.5. Razvojne i energetske agencije	11
4.6. Akademski, istraživački i analitički centri	11
4.7. Nevladine organizacije	11
4.8. Mediji i influenceri	12
5. Zaključak	13

POPIS TABLICA

Tablica 1 Ključni dionici	6
Tablica 2 Uloga dionika	8

1. Uvod

Energetsko siromaštvo predstavlja sve izraženiji društveni i energetska izazov na razini Europske unije i Republike Hrvatske. Riječ je o situaciji u kojoj kućanstva nemaju mogućnost osigurati osnovne energetske usluge potrebne za dostojan životni standard, poput odgovarajućeg grijanja, hlađenja, rasvjete i potrošnje energije u kućanstvu, najčešće zbog kombinacije niskih dohodaka, visokih cijena energije i niske energetske učinkovitosti stambenog fonda.¹

Slijedom navedenog, definiranje i analiza relevantnih dionika jedan je od koraka u izradi i provedbi Akcijskog plana za sprječavanje i suzbijanje energetske siromaštva, s ciljem osiguravanja učinkovitih, provedivih i lokalno prilagođenih mjera.

Dokument „Definiranje dionika i odgovornosti“ izrađen je u svrhu pripreme i provedbe regionalnih događaja na kojima će biti predstavljeni rezultati projekta i provedene analize o stanju i riziku od energetske siromaštva. Regionalni su događaji osnova za dijalog među ključnim dionicima, razmjenu iskustava iz prakse te prikupljanje prijedloga za definiranje mjera koje će biti sadržane u *Akcijskom planu sprječavanja i suzbijanja energetske siromaštva s preporukama za donositelje odluka*.

Cilj ovog dokumenta je prepoznati, definirati i analizirati dionike koji imaju utjecaj na područje energetske siromaštva ili su njime neposredno pogođeni, kao i one koji mogu doprinijeti njegovu ublažavanju kroz provedbu, praćenje i evaluaciju mjera. U ovom dokumentu klasificirani su dionici, u analizi dionika predstavljena je njihova moguća uloga i doprinos te prepreke i izazovi u kojima se mogu susresti te su definirane njihove potencijalne odgovornosti i zadaci.

Uključivanje dionika predstavlja ključan korak u osiguravanju transparentnosti, učinkovitosti i održivosti mjera definiranih u Akcijskom planu. Njihov doprinos može omogućiti prilagodbu postojećih rješenja stvarnim potrebama lokalnih zajednica te potiče jačanje međusektorske suradnje u području borbe protiv energetske siromaštva.

¹ Zakon o energetske učinkovitosti (40/25): https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2025_12_155_2318.html

2. Ključni dionici

U ovom poglavlju identificirani su ključni dionici čija uloga, znanje i iskustvo imaju najveći utjecaj na potencijalnu provedbu mjera sadržanih u Akcijskom planu. Ključni dionici identificirani su prema njihovoj ulozi u oblikovanju politika i mjera, razini utjecaja na lokalne zajednice te potencijalu za aktivno sudjelovanje u dijalogu, razmjeni iskustava i davanju konkretnih prijedloga kod definiranja, kao i kasnijeg unapređenja mjera koje se odnose na sprječavanje i ublažavanje energetske siromaštva.

U nastavku Tablica 1² prikazuje identificirane dionike, njihovu klasifikaciju i nadležnost nad područjima. Njihovo aktivno sudjelovanje omogućit će:

- prikupljanje prijedloga i iskustava u svrhu definiranja mjera smanjenja energetske siromaštva,
- prilagodbu mjera stvarnim potrebama lokalnih korisnika (s naglaskom na energetske siromašne kućanstva),
- identifikaciju potencijalnih izazova i prepreka u provedbi mjera,
- jačanje međusektorske suradnje, koordinacije i međuinstitucionalnog dijaloga.

Tablica 1 Ključni dionici

Klasifikacija dionika	Dionici	Nadležnost nad područjima
Nacionalni dionici	Ministarstva, regulatorne agencije za energiju, fondovi, operatori tržišta energije, zavod za statistiku	Kreiranje politika i zakonodavnih okvira, financiranje mjera i programa, zaštita potrošača i nadzor tržišta, prikupljanje podataka za praćenje i evaluaciju
Sektor socijalne skrbi	Centri/zavodi za socijalnu skrb, humanitarne i karitativne organizacije	Prikupljanje podataka sa terena, pružanje savjeta kod definiranja mjera, prenošenje iskustava i primjera dobrih praksi, pomoć građanima, komunikacija i kontakt s građanima
Jedinice regionalne i lokalne samouprave	Županije, regije, gradovi, općine	Koordinacija između općina i gradova, povezivanje s nacionalnim tijelima i EU fondovima, identifikacija energetske siromašnih kućanstava, edukacija građana, provedba pilot projekata, komunikacija i kontakt s građanima, prikupljanje podataka
Pružatelji energetskih i komunalnih usluga	Opskrbljivači električne energije, opskrbljivači plina, opskrbljivači topline, opskrbljivači vode, komunalna poduzeća	Praćenje i analiza potrošnje, dostava podataka javnim tijelima, fleksibilni modeli plaćanja, sudjelovanje u projektima, sufinanciranje projekata

² Prekogranični model suradnje za potrebe zajedničkog djelovanja: <http://www.si-hr.eu/2127/wp-content/uploads/sites/103/2025/09/D.3.1.1-Prekogranični-model-suradnje.pdf>

Klasifikacija dionika	Dionici	Nadležnost nad područjima
Agencije	Razvojne i energetske agencije	Povezivanje s nacionalnim tijelima i EU fondovima, pomoć JLP(R)S, provedba pilot projekata, edukacija i informiranje građana
Akademski i istraživački centri	Fakulteti, instituti, analitički centri	Generiranje i širenje znanja, razvoj alata i metodologija za mjerenje i praćenje, edukacija stručnjaka i podrška praksi, povezivanje s međunarodnim istraživačkim mrežama
Nevladine organizacije	Udruge, zaklade, mreže, sindikati, društva, zadruge	Podizanje svijesti i edukacija građana, savjetovanje i podrška građanima, zagovaranje politika, provedba pilot projekata
Mediji i influenceri	Online portali, radio, televizija, tiskani mediji, influenceri, komunikatori, novinari	Osvještavanje s područja energetskog siromaštva, informiranje javnosti o izazovima i primjerima dobrih praksi

3. Analiza dionika

Radi učinkovitog planiranja, definiranja i provedbe mjera Akcijskog plana sprječavanja i suzbijanja energetske siromaštva s preporukama za donositelje odluka, nužno je provesti analizu dionika i njihovih potencijalnih doprinosa.

U nastavku, Tablica 2 prikazuje identificirane dionike i moguću ulogu i doprinose pojedinih skupina dionika u provedbi mjera iz Akcijskog plana, kao i ključne prepreke i izazove s kojima se dionici suočavaju ili se mogu suočiti tijekom provedbe. Prikaz navedenih elemenata omogućuje cjelovit uvid u potencijale i ograničenja pojedinih skupina dionika te predstavlja važnu podlogu za planiranje i provedbu učinkovitih mjera prilagođenih stvarnim potrebama korisnika.

Tablica 2 Uloga dionika

Dionici	Moguća uloga i doprinos u realizaciji Akcijskog plana	Prepreke ili izazovi
Nacionalni dionici	Podršavanje zakonodavnih okvira, prilagodba postojećih mjera, zaštita ranjivih kupaca, stručna podrška, osiguravanje financijskih sredstava	Složeni propisi, nedostatak financijskih sredstava, nedostatak podataka o ranjivim skupinama, ograničena međusektorska suradnja, nedostatan institucionalni i stručni kapaciteti za provedbu mjera
Centri/zavodi za socijalnu skrb, humanitarne i karitativne organizacije	Identifikacija ranjivih i energetski siromašnih kućanstava, pružanje socijalne i praktične podrške, povezivanje korisnika s mjerama prijenos iskustava i povratnih informacija	Ograničeni ljudski i financijski resursi, velik broj korisnika, ograničena suradnja i nedovoljna koordinacija s drugim dionicima, nedostatak informiranosti o mjerama
Jedinice regionalne i lokalne samouprave	Provedba mjera na lokalnoj razini, identifikacija lokalnih potreba i ranjivih skupina, praćenje i izvješćivanje o provedbi mjera, promocija i informiranje građana o dostupnim mjerama	Ograničeni ljudski i financijski resursi, različite lokalne potrebe i prioritete, administrativne i proceduralne prepreke
Pružatelji energetskih i komunalnih usluga	Pružanje informacija o potrošnji i računima korisnika, suradnja s lokalnim i nacionalnim dionicima u provedbi mjera	Tehnička i infrastrukturna ograničenja, ograničena suradnja s ranjivim korisnicima, regulativne i administrativne prepreke
Agencije	Podrška u planiranju i provedbi mjera, praćenje napretka i evaluacija učinkovitosti mjera, izrada analiza, preporuka i metodologija, edukacija i podizanje svijesti korisnika i dionika, povezivanje lokalnih, regionalnih i nacionalnih dionika, savjetovanje i tehnička podrška u implementaciji energetski učinkovitih rješenja	Ograničeni ljudski i financijski resursi, kompleksnost prikupljanja i analiziranja podataka s terena, ograničen doseg prema ranjivim skupinama, promjenjivi prioritete i regulatorni zahtjevi

Dionici	Moguća uloga i doprinos u realizaciji Akcijskog plana	Prepreke ili izazovi
Akademski, istraživački i analitički centri	Provođenje istraživanja i analiza, priprema preporuka i mišljenja za mjere i politike, evaluacija učinkovitosti provedbe, edukacija i informiranje dionika i javnosti	Ograničeni ljudski i financijski resursi, nedostatak pristupa relevantnim podacima, spora implementacija preporuka u praksi
Nevladine organizacije	Zastupanje interesa korisnika i lokalnih zajednica, provedba aktivnosti na terenu i izravan rad s korisnicima, prijenos iskustava i informacija sa terena u oblikovanje mjera	Ograničeni financijski i ljudski kapaciteti, ograničena sredstva, nedovoljna institucionalna podrška, administrativni i provedbeni zahtjevi
Mediji i influenceri	Informiranje i podizanje svijesti, promocija mjera i dostupnih programa, pojednostavljeno prenošenje stručnih sadržaja, poticanje javne rasprave i uključivanje građana	Ograničen interes za dugoročne teme, nedovoljno stručno razumijevanja teme energetskog siromaštva, ovisnost o aktualnostima i medijskim trendovima

4. Definiranje odgovornosti

Na temelju identificiranih nadležnosti ključnih dionika nad područjima (Tablica 1), te prepreka i izazova dionika (Tablica 2), u nastavku su definirane odgovornosti i ključni zadaci pojedinih skupina dionika u provedbi mjera Akcijskog plana za sprječavanje i suzbijanje energetske siromaštva s preporukama za donositelje odluka.

4.1. Nacionalni dionici

Odgovornosti:

Osigurati strateški, zakonodavni i financijski okvir za provedbu mjera Akcijskog plana.

Zadaci:

- prilagoditi postojeće zakonodavne i podzakonske okvire kako bi se omogućila provedba mjera sprječavanja i suzbijanja energetske siromaštva na lokalnoj razini,
- osigurati financijske mehanizme i programe potpore, uzimajući u obzir ograničene proračunske mogućnosti,
- unaprijediti sustave prikupljanja i razmjene podataka o ranjivim kućanstvima,
- poticati međusektorsku suradnju između energetske, socijalne i statističke sustava.

4.2. Centri/zavodi za socijalnu skrb, humanitarne i karitativne organizacije

Odgovornosti:

Osigurati identifikaciju i podršku ranjivim kućanstvima te prijenos informacija s terena.

Zadaci:

- identificirati energetske siromašne kućanstva kroz redovan rad s korisnicima,
- informirati i savjetovati građane o dostupnim mjerama i programima,
- pružati osnovnu praktičnu i savjetodavnu podršku korisnicima,
- dostavljati povratne informacije donositeljima odluka o provedbi mjera.

4.3. Jedinice regionalne i lokalne samouprave

Odgovornosti:

Koordinirati i provoditi mjere Akcijskog plana na lokalnoj i regionalnoj razini.

Zadaci:

- prilagoditi mjere lokalnim potrebama i prioritetima,
- koordinirati suradnju između lokalnih dionika i nacionalnih tijela,
- sudjelovati u provedbi pilot-projekata i lokalnih inicijativa,
- provoditi informiranje i edukaciju građana,

- prikupljati podatke i izvještavati o provedbi mjera.

4.4. Pružatelji energetske i komunalnih usluga

Odgovornosti:

Podržati provedbu mjera kroz dostupnost podataka i suradnju s javnim sektorom.

Zadaci:

- dostavljati agregirane i relevantne podatke o potrošnji, u skladu s propisima,
- sudjelovati u razvoju fleksibilnih modela plaćanja za ranjive korisnike,
- surađivati u pilot-projektima i programima potpore.

4.5. Razvojne i energetske agencije

Odgovornosti:

Pružati stručnu i operativnu podršku provedbi mjera Akcijskog plana.

Zadaci:

- pomagati JLP(R)S u planiranju i provedbi mjera te ukazivati na moguće prilike,
- povezivati lokalne projekte s nacionalnim i EU fondovima,
- sudjelovati u provedbi pilot-projekata,
- provoditi edukativne i informativne aktivnosti za građane i dionike.

4.6. Akademski, istraživački i analitički centri

Odgovornosti:

Osigurati znanstvenu i analitičku podlogu za provedbu i evaluaciju mjera.

Zadaci:

- provoditi istraživanja i analize vezane uz energetska siromaštvo,
- razvijati alate i metodologije za praćenje učinaka mjera,
- pružati stručne preporuke za unaprjeđenje politika,
- doprinositi edukaciji dionika.

4.7. Nevladine organizacije

Odgovornosti:

Zastupati interese korisnika i pružati podršku provedbi mjera na terenu.

Zadaci:

- provoditi informiranje, edukaciju i savjetovanje građana,
- sudjelovati u provedbi pilot-aktivnosti,

- prikupljati i prenositi iskustva s terena u proces dorade mjera.

4.8. Mediji i influenceri

Odgovornosti:

Doprinositi informiranju i osvještavanju javnosti o energetske siromaštvu.

Zadaci:

- informirati javnost o mjerama, izazovima i primjerima dobre prakse,
- pojednostaviti stručne sadržaje kako bi bili razumljivi građanima,
- poticati javnu raspravu.

5. Zaključak

Ovim dokumentom klasificirani su dionici, provedena je njihova analiza te su definirani potencijalni zadaci i odgovornosti dionika relevantnih za provedbu i poticanje mjera Akcijskog plana za sprječavanje i suzbijanje energetske siromaštva. Identifikacijom dionika, njihovih nadležnosti te mogućih prepreka i izazova u provedbi, stvoren je pregled koji omogućuje jasnije razumijevanje uloga i odgovornosti u daljnjim fazama planiranja i provedbe mjera.

Energetsko siromaštvo prepoznato je kao složen problem koji zahtijeva koordinirano djelovanje različitih razina vlasti i sektora, pri čemu nijedan dionik ne može samostalno osigurati učinkovitu provedbu mjera. Posebna važnost pridana je ulozi jedinica lokalne i regionalne samouprave, kao i dionicima koji su u izravnom kontaktu s građanima, budući da upravo oni imaju ključnu ulogu u prepoznavanju potreba na terenu i prilagodbi mjera lokalnom kontekstu.

Dokument služi kao podloga za organizaciju regionalnog događaja i daljnju razradu Akcijskog plana te za strukturiranu raspravu među dionicima, uključujući definiranje konkretnih odgovornosti i načina suradnje. Rezultati regionalnog događaja i daljnje konzultacije s dionicima koristit će se za doradu predloženih mjera i njihovu prilagodbu stvarnim mogućnostima provedbe.

Zaključno, ovaj dokument predstavlja pomoć za uključivanje dionika u proces planiranja i provedbe mjera usmjerenih na smanjenje energetske siromaštva, s naglaskom na suradnju, razmjenu informacija i postupno unaprjeđenje mjera temeljem iskustava iz prakse.